

Bazı insanlar hiç kimsenin yapmadığı işleri yapmaya çalışır. Bazıları ise başkalarının yaptığı işi yapmayı tercih eder. Ben hep birinci seçeneği tercih ettim. Benim gibi düşünenler için bu ülke için o kadar çok yapılacak iş varki!

Yarın Seçim Var

Ali ÖZDEN

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji Bilim Dalı, Ankara

Sıcak mı sıcak bir Haziran akşamı, günlerden Cumartesi. Yarın Pazar 24 Haziran 2007, derneğimizin yeni yönetim kurulunu seçmek üzere seçime gideceğim. Düşüncelerimi ve duygularımı geçmişe giderek sizinle paylaşmak istiyorum. Gönül isterki sizler de yazasınız, düşüncelerinizi birlikte paylaşalım.

Demokrasi bazı zaafılsa da günümüzdeki en iyi yönetim şeklidir. Demokrasi eski Yunan'da Atina şehrinde kölelere seçme ve seçilme hakkı verilerek yaşama geçirilmiştir. Böylece halkın kendi kendini yönetimi gündeme gelse de Atina'nın filozoflarının bir kısmı bu yönetim tarzının, kölelerin filozofları yönetmesi olduğunu ileri sürmüştür. Bana göre demokrasi halkın kendini ve birbirini denetlemesi olarak algılanmalıdır. Kendini denetlemekten aciz bir insan demokrat olamaz. Günümüzde demokrasinin olumsuz yönlerinin giderilmesi için yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Demokrasinin en önemli sorunu eğitimidir. Ortaçağ eğitimi ile demokrasi doya doya yaşanamaz.

Yarın yapılacak Türk Gastroenteroloji Derneği seçimlerinin büyük bir olgunluk ve zerafet içinde geçeceğinden hiç şüphem yoktur. TGD ülkemizdeki en seçkin gönüllü kuruluşlardan birisidir. 1959 yılında hocalarımızın kurduğu bu dernek bizleri bugünlere taşımıştır. Gönüllü kuruluşların demokrasinin ahlak kurallarına uyarak örnek olması gerekir. Bir ülkede

gönüllü kuruluşlar gelişmez ise o ülkede demokrasinin de gelişmesi mümkün değildir. Gönüllü kuruluşlarda bilim ve akıl rehberliğinde çalışma yapılmaz ise demokrasiye katkıda bulunulamaz. Önce okuyacağız, sonra öğreneceğiz, sonra bilgi sahibi olacağız, sonra göreve talip olacağız. Gerekli donanıma sahip olmadan gemiyi öngörülen limana götürmek mümkün değildir. Demokrasimizin de sorunlu hale gelmesi donanımsız yöneticilerin işbaşında olmasından kaynaklanmaktadır. Bir adam arabayı idare edebiliyorsa ülkeyi de idare edebilir mantığı bilime ve akılla saygısızlık. Çalışacağı konuda eğitim almamış, o konudaki gelenek ve etik değerleri özümsememiş insanın ortaya çıkarak ben ülkeyi yönetirim anlayışı kişinin hem kendisine hem de demokrasiye zarar verir.

Demokratik toplumlarda sorunların çözümüne insanların yaklaşımı farklı olabilir. Bu nedenle farklı görüş ve düşünceye sahip insanlar bir araya gelerek yönetime talip olabilirler. Bundan doğal birşey olamaz. Yönetime talip olanlar yeterli bilgi birikimine ve etik öze sahip iseler yönetimlerin değişmesi genellikle olumlu gelişmelere neden olur. Bu nedenle yarın yapılacak seçimde yönetim değişse de TGD gelişimini sürdürecektir. Ok yaydan çıkmış ve hedefi bulmuştur. Oku oradan çekip atmaya hiç birimizin gücü yetmez.

TGD kuruluşundan bugüne dek ortaya koyduğu başarılı çalışmaları ile diğer derneklerin gelişimi üzerine ve Türk Bilim-Eğitim alanına önemli katkılarda bulunmuştur. Bu konu araştırılması gereken bir konudur. Konu uzmanı kişilerce mutlaka araştırılmalıdır. Geçmiş araştırılıp yazılmadan gelecek yaratılmaz.

Türk Gastroenteroloji Derneği'nin dünden bugüne gösterdiği başarılarından sadece ikisine kısaca değinmek istiyorum. Bu başarılarda tüm gastroenterologların yanısıra gastroenterolojiye gönül vermiş bilim adamlarının da katkısı vardır.

Özellikle Türk Gastroenteroloji Dergisinden bahsetmek istiyorum. Bu derginin 1990 yılında nasıl doğduğunu uzun uzun yazdığım için bugün kısaca yazacağım. 17 yıl önce o zamanki yönetimin isteği ve desteği ile iki elin parmakları kadar insanın öz verisi ile dergi yayın hayatına girdi. Her işte olduğu gibi dergiye daha çıkar çıkmaz karşı tavır koyanlar oldu. Neymiş, fakültelerin dergisi varmış bu dergi onları baltalamış. Türkçe dergi okunmazmış, kağıt parasına yazıkmiş, Pup-Med'e girmemiş dergiyi kim okumuş gibi görüşler ortada dolaşmaya başladı. Dergiyi yayınlamakta para sıkıntısı ortaya çıkınca da, yayımı durduralım zaten belli insanlara hizmet ediyor diye fikir yürüttüler. O devrede oysa ki dergiye gönderilen her yazıyı doğrudan yayınlıyorduk. Elbette ki gönderilmeyen yazıları da basacak değildik. Ama hedefi belirleyenler kağıt ve baskı ücretini karşılayacak parayı vererek, derginin yayında kalmasını sağladılar.

Bu derginin bugünlere gelmesinde Burhan Şahin ve Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi'nin katkısı çok büyük olmuştur. Bazıları da dergiye, ricalarımıza rağmen yazı göndermeyerek tavır aldılar. Çok merak ediyorum bu dergiye hiç yazı göndermeyenler kimlerdir. Neden tercihlerini hep yurt dışı dergilerden yana kullanmışlardır. Dergi İngilizce yayınlanmaya başladıktan sonra da bazı önemli bilim adamlarımız tavırlarını değiştirmediler. Bunda dergimizde yayınlanan yazıların uluslar arası popülerite sağlamaması bir gerekçe olarak ileri sürülse de kabul edilmesi mümkün değildir. Bunda YÖK'ün yaklaşımındaki

yanlışığın rolü öne sürülebilse de bu da kabul edilemez. YÖK yaklaşımını değiştirmek zorundadır. YÖK yükseltmelerde Türkçe yayınlara itibar etmek zorundadır. YÖK'ün mevcut yaklaşımı Türk dilinin bilim dili olmasına mani olmaktadır. YÖK şunu bilmelidir; araştırmayı değerli yapan yazılımda kullanılan dil değildir.

Derneğin olanakları ile derginin bir yere varamayacağı yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıktı. Çünkü uzun ince yolda karlı dağlar ve uçurumlar vardı. Bu zorlukların daha kolay aşılması için bu işleri üstlenecek kardeş bir kuruluş (TGV) yaşama geçirildi. Artık Türk Gastroenteroloji Dergisi'nin hedefe ulaşması için ne yapılması gerektiğini biliyorduk. TGV özel bir ofis açarak sekreteryaya-dizilim ve internet yayıncılığına başladı. Bu konuda Selahattin Ünal'ın çok önemli katkıları oldu. Bu iş için gerekli milyarlarca lira değerinde yatırımı TGV yaptı. Yapılan titiz çalışma sonraki dergimiz Exerpta-Medica'ya kabul edildi. Bazı meslektaşlarımız bu kadar bir başarıyı bile sevinçle karşılasa da bazıları Pub-Med'de Pub-Med diyorlar ve yazı göndermiyorlardı. Hep şu söyleniyordu; "Biz yurtdışını tercih ediyoruz." Bu yabancıyı beğenme geleneğini bir türlü kıramadık. Pub-Med'e derginin girebileceğine kimse inanmadığı gibi dergiye soluk verenler bile inanmakta zorluk çekiyordu. Fakat Editöryal Board görevini harfiyen yerine getiriyordu. Bu derginin hedefe ulaşmasında İngilizce Editörler Glyniss Özcan ve Corinne Can'ın önemli katkıları bulunmaktadır. Ok'un hedefi bulması Cihan Yurdaydın, Uğur Yılmaz, Hakan Bozkaya, Ülkü Dağlı ve son yıl çalışmaya katılan Serhat Bor'un katkıları sayesinde olmuştur.

Hedefe ulaşabilmek için işlerin zamanında eksiksiz yapılması gerekiyordu, bu nedenle TGV çalışanları ağır konuşmalara muhatap olmuşlardır. Çünkü onlar birilerini, birileri onları itmeyince işler saat gibi gitmiyordu. Nihayet Cihan müjdeyi verdi, dergimiz Pub-Med'e kabul edilmişti, fakat insanımız yurtdışına meraklı olduğundan Pub-Med isteriz diyenler bile bu heyecanı paylaşıp yazı göndermediler. Zar zor bir kutlama yaptırabildik. Anlaşılması zordur, başarısızlıklar törenlerle örtbas edilirken gerçek başarılar bazıları üzüldür diye geçiştirilmektedir. Bu durum bir

hastalıktır. Bu ülke acılarımızı da, sevinçlerimizi de paylaşırsak vatanımız olur.

Pub-Med'den sonraki hedefe varmak için daha çok yol vardı. Daha çok, daha titiz çalışmak gerekiyordu. Gerekli tüm önlemler alındı. İşin doğası gereği yapılan seçicilik nedeniyle bazı arkadaşların Editöryal Board'dan şikayetçi olduğu görüldü. Bir gün dergi editörüne; "Benim ismimin olduğu yazıları kabul etmiyor musunuz" demek zorunda kaldım. Arkadaşlara da bundan böyle benim ismimi yazmayın dedim. Editöryal Board'da çalışmak hele editörlük dünyanın her yerinde zordur, fakat yapılan çalışmalara verilen emeği göz ardı ederek de bir yere varılması mümkün değildir. Çünkü bir dergiyi var eden de, yaşatan da o dergiye yazılarını gönderen insanlardır. Hatta derginin gerçek sahibi yaratıcıları da onlardır.

Bir derginin farklılığını ortaya koyan faktörlerden en önemlisi zamanında, düzgün, kusursuz basılması ve dağıtımının yapılmasıdır. Son düzeltmeleri yapan ve bu işlerden sorumlu olan Jülide Özler'in hakkını TGD ne yapsa ödeyemez. Çünkü son düzeltmeleri hep mesai saatleri dışında gerçekleştirmiştir. Derginin dizgisinden sorumlu Ejder Korkmaz'ın özverili çalışması ile dergi uluslar arası bir standarda getirilmiştir. Bu arkadaşlara bazen zamanlamada hata yapılmaması konusundaki uyarılarım çok sert olmuştur. Hem onlar hem de ben üzülmüşümdür, fakat 17 yıldır gece gündüz devam eden bu büyük yürüyüş sona ermiştir. Ok hedefe ulaşmış ve hedefe varılmıştır. Evet Türk Gastroenteroloji Dergisi "Science Citation Index"e kabul edilmiş ve işlemler devam etmektedir. Bu kimsenin inanmadığı bir mucizenin gerçekleşmesidir. Bu mucizeyi gerçekleştiren; önce dergiye yazı gönderen Bilim Adamlarına, Derginin Editörüne, yardımcılarına, TGD Yönetim Kuruluna ne kadar teşekkür etsek azdır. Onları başarıya götüren treni TGV-DİAS hiçbir katkı almadan sefere koymuştur çünkü TGV bugünleri yaratmak için kurulmuştur.

TGV-DİAS bir kardeş kuruluş olarak tarihi görevini gerçekleştirmiştir. TGD'ye 19 milyon dolarlık bir hediye sunmuştur, fakat bu arada TGV-DİAS çalışanları da katkılarının bazılarınca anlaşılması ne-

deniyle üzülmüştür. Yeni seçilecek yönetimin bundan böyle sorumluluğu üstlenerek treni yeni hedeflere yönlendirmesi gerekmektedir, çünkü TGV yeterince yıpratılmıştır. Ben de derginin ilk gününden bu yana 17 yıldır içindeyim ve üstlendiğim görevden bugün itibarıyla ayrılıyorum.

Bu başarı iyi analiz edilmeli ve araştırılmalıdır. Elde edilen veriler ülkemizde yayımlanan dergilerin de hedefe ulaşmasına katkı sağlayabilir. Ülkemizde yüzlerce devlet kurumunda (Sağlık Bakanlığı, SSK, Askeriye, Üniversiteler, Tübitak) yüzlerce dergi yayımlanmakta neden onlar SCI giremiyor da bizim dergimiz giriyor. Bu olayın ülkemiz bilim tarihinde çok önemli yeri olmasına rağmen maalesef gereken olumlu reaksiyon görülmemiştir. Bu sevinci paylaşmak hepimizin hakkıdır. Yeni yönetimden bu konuda bir etkinlik beklemek hepimizin hakkıdır. Dergimizin bundan sonraki yaşamının sorunsuz olması için gerekli hazırlıkların bir an önce yapılması gerekmektedir. Çünkü derginin yeni hedefleri vardır. genç kuşakların dergilerine sahip çıkarak onu IF (impact factor)'ü en yüksek dergi haline getirmeleri gerekmektedir. YÖK'ün de ülkemizde yayımlanan SCI'ye girmiş dergilerde yayınlanmış eserlere daha çok önem vermesi gerekir. YÖK'ün yabancı sevdası mutlaka kırılmalıdır.

Artık Türk Psikiyatri Derneği, Türk Psikologlar Derneği dergilerinden sonra bizim dergimizde SCI'tedir. Neden diğer dernekler bu başarıyı gösteremiyor, bu mutlaka düşünülmelidir. Devletin trilyonlarca lira desteğini alan Tübitak, Üniversiteler, Sağlık Bakanlığı, böyle bir başarıyı gösteremiyor da gönüllü kuruluşlar gösteriyor. Artık devletin ve özel sektörün gönüllü kuruluşlara bakışı değişmelidir. Gönüllü kuruluşlar olmadan hiçbir yere varılamayacağını toplum da anlamalıdır.

1993 verilerine göre dünyada 126.000 civarında bilimsel dergi yayımlanmaktadır. Bunlardan 9469 yani %7,5'i SCI Expanded, SSCI ve AHCI kapsamındadır. Elde edilen başarı uluslar arası bir başarıdır.

Üzerinde durmak istediğim ikinci başarı ise Dernek için bir arazi olarak inşaata başlanmasıdır. Derneğimiz yıllarca bir ofisi olmadan faaliyetini sürdürmüş-

---

tür. Daha sonra Kızılay'da bir daire olarak çalışmalarını orada yürütmüştür. Genel Kurul, Temelli'deki arsasını TGV'ye satarak, şehir içinde dernek binası için bir arsa alınmasına karar verince o zamanki dernek başkanı bana bir arsa bulduğunu, bu arsayı dernekte daha önce çalışan arkadaşların görmesini arzu ettiğini söyledi. Ben kararlarına saygılı olduğumu, dernek defterini kapattığımı ama diğer arkadaşlara mutlaka göstermesinin uygun olduğunu söyledim. Bana daha sonra arsayı gösterdiğini fakat arsanın beğenilmediğini paraya yazık olacağını söylendiğini telefon ile bildirince kendisine hemen al sakın kaçırma dedim. Arsanın her zaman bulunamayacağını paranın ise önemli olmadığını, her zaman paranın bulunabileceğini iyi ki söyledim ve böylece arsa işi de çözüldü. Daha sonra ortaya çıkan sorunları da çözecek Boyacıoğlu tarihi bir görev yapmış oldu. Mevcut

Yönetim geçen hafta Pazar günü de temel atma törenini de gerçekleştirerek hepimizin hayalini gerçekleştirdi.

Yarın seçimi kazanacak arkadaşların da bu başarılı çizgiyi sürdüreceğine inancım tamdır. Her şey dönüşü olamayan bir yoldadır. Yeni yönetimin işi bundan sonra hem kolay hem de çok zordur. Kim seçilirse seçilsin çalıştıkları ve etik kurallara riayet ettikleri sürece hepimiz tam destek vermek zorundayız. Cumhuriyetin kuruluş felsefesi hepimizin vazgeçilmezi olduğu sürece sonsuza dek birlikte olacağız. Ne başka Türkiye, ne de başka vatanımız var. Yeni yönetime başarılar dileğiyle.

Prof. Dr. Ali Özden

23 Haziran 2007 Saat: 24:00